

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Оперативен индекс	Дата
	2022

До
Съдийската колегия на
Висшия съдебен съвет

ДОКЛАД

от Майя Русева, съдия във Върховен касационен съд
член на Консултативния съвет на Европейските Съдии /CCJE/

Уважаеми Дами и Господа,

Във връзка със задължението ми да информирам регулярно Висшия съдебен съвет за дейността си в Консултативния съвет на Европейските съдии, заявявам следното:

През периода 3.11.21г. - 5.11.21г. се проведе двадесет и второто пленарно заседание на Консултативния съвет на европейските съдии /CCJE/ /хибридно и чрез видеоконферентна връзка/, в което участвах.

Работата на форума бе концентрирана върху приемането на Становище (двадесет и четвърто по ред) на вниманието на Комитета на Министрите на Съвета на Европа, озаглавено "Развитието на Съветите на съдебната власт и ролята им в независими и безпристрастни съдебни системи". Проектът бе изготвен от работна група и експерт на база предварително попълнени и изпратени от членовете на CCJE въпросници и, след обсъждане и внасяне на съответни изменения и допълнения, бе приет.

Със Становище №.24 са потвърдени принципите, изложени в предходното Становище №.10 (2007) относно Съвета на съдебната власт в услуга на обществото, като същевременно е отчетено развитието на международно и вътрешно ниво и са предоставени допълнителни насоки за политиците, законодателите и съдиите по съществени аспекти, обхващащи ключовите органи на съдебното самоуправление, призвани да гарантират независимостта и безпристрастността на съдебната власт. Становището подчертава компетентността, задачите, организацията и състава, ресурсите, с които разполагат съветите на съдебната власт, тяхната легитимност и отчетност, отношенията им с други участници, включително гражданското общество, средствата за масова информация, антикорупционните органи, други въпроси, свързани с техния мандат и функциониране; предоставя и набор от ясни препоръки. Консултативният съвет на европейските съдии заявява, че макар да няма един единствен модел за Съвет на съдебната власт в държавите-членки, всеки Съвет трябва да има адекватни компетенции да защитава независимостта на съдебната власт и на отделните съдии, така че

последните да са свободни да решават дела без влияние отвън и вътре в съдебната система.

В Становището изрично се сочи, че наличието на подробни правила, закрепени в конституции и международни документи, само по себе си не е достатъчно, за да направи тези принципи реалност и да се постигне независима и безпристрастна съдебна власт, функционираща според високи професионални стандарти. Съдебната власт и останалите власти, политиците, медиите и гражданското общество трябва да работят съвместно и продължително, за да повишат професионализма, прозрачността и етиката в съдебната система, да превърнат правилата на хартия в култура на респект към съдебната независимост. Всеки - не само съдебната власт, трябва да бъде въввлечен в опазването на тези ценности като необходима база за демократична държава, управлявана според върховенството на закона. Съдебните съвети следва да изпълнят своята част, за да спечелят общественото доверие чрез отлична работа, осъществена по отговорен и прозрачен начин в интерес на обществото.

Подчертава се, че колкото по-големи са отговорностите и правомощията, предоставена на Съвета, толкова по-важно е независимостта му да се зачита от другите власти в държавата, да разполага с достатъчно ресурси и да се отчита за дейността и решенията си. Членовете му трябва да спазват най-високите етични и професионални стандарти и да бъдат държани отговорни за действията си чрез подходящи средства. Те трябва да бъдат избрани по прозрачна процедура; *ex officio* членство не е приемливо - освен в много малък брой случаи /напр. председатели на върховни съдилища/ - и не следва да включва членове или представители на законодателната или изпълнителната власт. Председателят на Съвета трябва да е безпристрастно лице; в парламентарни системи, където президентът/държавният глава има само формални правомощия, той би могъл да бъде определен за Председател на Съвета, докато в другите системи Председателят трябва да се избира от Съвета и да бъде съдия. Мнозинството от членовете трябва да бъдат съдии, избрани от техни колеги, което гарантира възможно най-широко представителство на съдилищата и инстанциите, както и разнообразие от полове и региони. Препоръчва се и включването на несъдебни членове, включително непрофесионалисти, за да се гарантира разнообразно представяне на обществото, което намалява риска от корпоративизъм. Същевременно трябва да се избягва подбор на членове съдии от парламента или изпълнителната власт; когато членове несъдии се избират от парламента, трябва да се изисква квалифицирано мнозинство. Членовете на Съвета следва да се назначават за определен срок и да имат адекватна защита за тяхната безпристрастност и независимост от вътрешен и външен натиск.

Отразено е, че решенията относно кариерата на съдиите не трябва да се вземат от лоялност към политици или други съдии, а по прозрачна

процедура, на база използване на обективни критерии; те следва да са мотивирани и да се основават единствено на качествата; съдиите, които считат, че правата им са пренебрегнати, трябва да могат да се обърнат към съд за проверка.

Отделя се внимание на необходимостта от ангажиране на Съветите на съдебната власт в открит и показващ взаимно уважение диалог с другите държавни власти, сдруженията на съдиите и гражданското общество, включително адвокатските колегии, НПО и медиите. Посочено е, че Съветите трябва да дават решителен отпор на всеки опит за атакуване или оказване на натиск върху отделните съдии или съдебната власт като цяло. Те следва да са ангажирани и с предприемане и подкрепа на всички подходящи стъпки в борбата срещу корупцията в съдебната власт и в Съвета, при зачитане на върховенството на закона.

Становището включва следните секции: 1/ Въведение и обхват; 2/ Становище 10 (2007) като отправна точка - 2.1. Общи положения; 2.2. Допълване и потвърждаване на Становище N.10 (2007) на КСЕС - а/ легитимност и отчетност на Съвета на съдебната власт; б/ задачи, организация и състав; 3/ Съветите на съдебната власт и обществото – връзки с другите държавни власти, асоциациите на съдиите и гражданското общество, медиите, антикорупционните тела; 4/ Изводи и препоръки.

На настоящото пленарно заседание бе изразена голяма загриженост по отношение на продължаващата ситуация с нарушения на съдебната независимост и непристрастност в Полша. Обсъждани бяха и бъдещи теми на Становища. Бе взето решение следващото такова - за 2022г., да бъде фокусирано върху свободата на изразяването на мнение на съдиите. Предстои изготвяне на въпросник във връзка с работата по него и съответно обезпечаване на отговори на работните езици от членовете на ССЈЕ.

Междувременно съм оказала съдействие по молба на представител на Чехия до представителите на останалите държави-членки, постъпила чрез секретариата на Консултативния съвет на европейските съдии. Същата касаеше искане за предоставяне на информация относно публикуването на данни във връзка със съдебните заседания, като по поставените въпроси съм изпратила съответен отговор на английски език. Понастоящем на български език са преведени всички приети досега Становища и Магна Харта и те са на разположение на интернет страницата на ССЈЕ предвид предоставянето им от мен след обезпечаване на превода им.

Към настоящия доклад представям текста на окончателната версия на Становище №.24 /след финализиране, техническа обработка и официално разпространение/ на английски език, както и попълнения от мен на английски език въпросник, своевременно изпратен във фазата по подготовката на Становището.

Приложение:

1.Въпросник във връзка с изготвянето на Становище №.24 на ССЈЕ относно развитието на Съветите на съдебната власт;

2.Становище №.24 на ССЈЕ “Развитието на Съветите на съдебната власт и ролята им в независими и безпристрастни съдебни системи“.

6.01.2022г.

С уважение:

гр.София

/Майя Русева
съдия във Върховен касационен съд/